

ROYAUME DE BELGIQUE

AVIS 31.940/4

DE LA SECTION DE LEGISLATION
DU CONSEIL D'ETAT

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, quatrième chambre, saisi par le Ministre des Télécommunications, le 6 juillet 2001, d'une demande d'avis, dans un délai ne dépassant pas trois jours, sur un projet d'arrêté royal "adaptant certaines dispositions légales en matière de télécommunications à la directive 97/66/CE concernant le traitement des données à caractère personnel et la protection de la vie privée dans le secteur des télécommunications", a donné le 11 juillet 2001 l'avis suivant :

KONINKRIJK BELGIE

ADVIES 31.940/4

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, vierde kamer, op 6 juli 2001 door de Minister van Telecommunicatie verzocht hem, binnen een termijn van ten hoogste drie dagen, van advies te dienen over een ontwerp van koninklijk besluit "tot aanpassing van sommige wettelijke bepalingen inzake telecommunicatie aan de richtlijn 97/66/EG betreffende de verwerking van persoonsgegevens en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in de telecommunicatiesector", heeft op 11 juli 2001 het volgende advies gegeven :

Suivant l'article 84, alinéa 1er, 2°, des lois coordonnées sur le Conseil d'Etat, inséré par la loi du 4 août 1996, la demande d'avis doit spécialement indiquer les motifs qui en justifient le caractère urgent.

La lettre de demande d'avis et le préambule de l'arrêté en projet s'expriment en des termes identiques.

En l'occurrence, cette motivation telle qu'elle est reproduite dans la lettre de demande d'avis est la suivante :

"(...), gemotiveerd door de omstandigheid dat de Europese Commissie op 14 december 2000 België in gebreke heeft gesteld betreffende de niet volledige omzetting van de richtlijn 97/66/EG van het Europees Parlement en de Raad van 15 december 1997 betreffende de verwerking van persoonsgegevens en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in de telecommunicatiesector (...).".

*

* *

FORMALITES PREALABLES

Le fondement légal de l'article 4 du projet est l'article 87, § 2, de la loi du 21 mars 1991 portant réforme de certaines entreprises publiques économiques.

Cette disposition requiert que les arrêtés royaux qui l'exécutent soient soumis à l'avis de l'Institut belge des services postaux et des télécommunications.

.... /

Compte tenu de ce que l'objet de l'arrêté en projet se limite à reproduire, afin d'en assurer une correcte transposition, les dispositions d'une directive européenne ne laissant aucune marge de manoeuvre aux Etats membres, le présent avis est donné sous la réserve expresse que l'Institut émette le sien. Si le projet devait être modifié à la suite de celui-ci, il devrait être soumis à nouveau à la section de législation.

OBSERVATIONS GENERALES

1. Même si une transposition en droit interne d'une directive n'exige pas nécessairement une reprise formelle et textuelle de ses règles, la section de législation n'aperçoit pas pour quels motifs la rédaction des articles 105sexiesB, § 1er et 105nonies, § 3, en projet, de la loi du 21 mars 1991, précitée, devrait s'écarter du texte respectivement des articles 4, paragraphe 1er, et 6, paragraphe 4, de la directive 97/66/CE du Parlement européen et du Conseil du 15 décembre 1997 concernant le traitement des données à caractère personnel et la protection de la vie privée dans le secteur des télécommunications.

Mieux vaudrait, dans un souci de sécurité juridique, reproduire fidèlement le texte des dispositions précitées de la directive européenne.

2. Les articles 1er à 3 du projet sont des dispositions de nature législative, qui devront être confirmées par la loi en vertu de l'article 122, § 3, de la loi du 21 mars 1991, précitée.

.... /

L'article 4, par contre, est purement réglementaire puisqu'il est une simple mesure d'exécution de l'article 87, § 2, de la même loi, et qu'il ne tend pas à modifier, compléter ou remplacer une disposition légale.

Selon une jurisprudence constante de la section de législation, il y a lieu d'éviter de mélanger dans un même texte des dispositions de nature législative et des dispositions qui n'ont pas cette nature.

Il convient dès lors d'extraire l'article 4 du projet et d'en faire l'objet d'un arrêté royal distinct, modifiant l'arrêté royal du 22 juin 1998 fixant le cahier des charges pour le service de téléphonie vocale et la procédure relative à l'attribution des autorisations individuelles.

OBSERVATIONS PARTICULIERES

Examen du projet

Préambule

Alinéa 1er

Les dispositions de l'article 122 de la loi du 21 mars 1991, précitée, modifiées par les lois des 6 août 1993 et 20 décembre 1995 ont été remplacées par la loi du 3 juillet 2000. En conséquence, ces modifications ne doivent plus être mentionnées.

.... / ...

DispositifArticle 3

L'article 105nonies, § 3, de la loi du 21 mars 1991, précitée, a été remplacé par l'arrêté royal du 21 décembre 1999. En conséquence, les mots "inséré par la loi du 19 décembre 1997, modifié" doivent être remplacés par le mot "remplacé".

Overeenkomstig artikel 84, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, ingevoegd bij de wet van 4 augustus 1996, moeten in de adviesaanvraag in het bijzonder de redenen worden aangegeven tot staving van het spoed-eisende karakter ervan.

De brief met de adviesaanvraag en de aanhef van het ontwerpbesluit zijn in dezelfde bewoordingen gesteld.

In het onderhavige geval luidt de motivering zoals die wordt weergegeven in de brief met de adviesaanvraag als volgt :

"(...), gemotiveerd door de omstandigheid dat de Europese Commissie op 14 december 2000 België in gebreke heeft gesteld betreffende de niet volledige omzetting van de richtlijn 97/66/EG van het Europees Parlement en de Raad van 15 december 1997 betreffende de verwerking van persoonsgegevens en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in de telecommunicatiesector (...).".

*

*

*

VOORAFGAANDE VORMVEREISTEN

De rechtsgrond van artikel 4 van het ontwerp wordt opgeleverd door artikel 87, § 2, van de wet van 21 maart 1991 houdende hervorming van sommige economische overheidsbedrijven.

.../...

Deze bepaling vereist dat de koninklijke besluiten ter uitvoering ervan ter fine van advies worden voorgelegd aan het belgisch Instituut voor Postdiensten en Telecommunicatie.

Daar het doel van het ontworpen besluit alleen bestaat in het weergeven van de bepalingen van een Europese richtlijn, die de Lid-Statens geen enkele speelruimte laat, om te zorgen voor een correcte omzetting ervan, wordt dit advies gegeven onder het uitdrukkelijke voorbehoud dat het Instituut, dan zijn advies uitbrengt. Mocht het ontwerp gewijzigd worden als gevolg van het advies van het Instituut, dan zou het wederom moeten worden voorgelegd aan de afdeling wetgeving.

ALGEMENE OPMERKINGEN

1. Ook al behoeven bij de omzetting van een richtlijn in het interne recht niet noodzakelijk de regels ervan formeel en woordelijk te worden overgenomen, toch is het de afdeling wetgeving niet duidelijk waarom de redactie van de ontworpen artikelen 105sexiesB, § 1, en 105nonies, § 3, van de voormelde wet van 21 maart 1991 zou moeten afwijken van de tekst van respectievelijk de artikelen 4, lid 1, en 6, lid 4, van richtlijn 97/66/EG van het Europees Parlement en van de Raad van 15 december 1997 betreffende de verwerking van persoonsgegevens en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in de telecommunicatiesector.

Ter wille van de rechtszekerheid zou het beter zijn de tekst van de voormelde bepalingen van de Europese richtlijn woordgetrouw weer te geven.

.../...

2. De artikelen 1 tot 3 van het ontwerp zijn bepalingen van wetgevende aard, die bij wet zullen moeten worden bekrachtigd krachtens artikel 122, § 3, van de voormelde wet van 21 maart 1991.

Artikel 4 daarentegen is louter van verordenende aard, aangezien het gewoon een maatregel is ter uitvoering van artikel 87, § 2, van dezelfde wet en er niet toe strekt een wetsbepaling te wijzigen, aan te vullen of te vervangen.

Volgens een vaste adviespraktijk van de afdeling wetgeving, moet worden vermeden in eenzelfde tekst zowel bepalingen van wetgevende aard als bepalingen die niet van die aard zijn, op te nemen.

Bijgevolg dient artikel 4 uit het ontwerp te worden gehaald en te worden opgenomen in een afzonderlijk koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 22 juni 1998 tot vaststelling van het bestek van toepassing op de spraaktelefoondienst en de procedure inzake de toekenning van individuele vergunningen.

BIJZONDERE OPMERKINGEN

Onderzoek van het ontwerp

Aanhef

Eerste lid

De bepalingen van artikel 122 van de voormelde wet van 21 maart 1991, gewijzigd bij de wetten van 6 augustus 1993 en 20 december 1995, zijn vervangen bij de wet van 3 juli 2000. Die wijzigingen behoeven bijgevolg niet meer te worden vermeld.

.../...

DispositiefArtikel 3

Artikel 105nonies, § 3, van de voormelde wet van 21 maart 1991, is vervangen bij het koninklijk besluit van 21 december 1999. De woorden "ingevoegd bij de wet van 19 december 1997, gewijzigd" moeten bijgevolg vervangen worden door het woord "vervangen".

AW

- 10 -

31.940/4

La chambre était composée de

Messieurs
de Heren

R. ANDERSEN,

P. LIENARDY,
P. VANDERNOOT,

Madame
Mevrouw

C. GIGOT,

De kamer was samengesteld uit

président du Conseil d'Etat,
voorzitter van de Raad van State,

conseillers d'Etat,
staatsraden,

greffier,
griffier.

Le rapport a été présenté par M. L. DETROUX, auditeur. La note du Bureau de coordination a été rédigée et exposée par Mme A.-F. BOLLY, référendaire adjoint.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise a été vérifiée sous le contrôle de M. P. LIENARDY.

Het verslag werd uitgebracht door de H. L. DETROUX, auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld en toegelicht door Mevr. A.-F. BOLLY, adjunct-referendaris.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. P. LIENARDY.

LE GREFFIER - DE GRIFFIER,

LE PRESIDENT - DE VOORZITTER,

C. GIGOT

R. ANDERSEN